

15 ani de etitorie revoluționară

Ceaușescu și cultura

Asoția culturii numele marelui conducător al României moderne, de a căruia personalitate se leagă nemijlocit grandioasele înfăptuiri ale ultimilor cincisprezece ani, înseamnă a pune într-o legitimă ecuație adevărul unei realități ce a dobândit de mult valoarea recunoașterii axiomatice.

Cultura face parte organică din activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, fiind, în același timp, o dimensiune esențială a structurii sale sufletești.

Secretarul general al partidului consideră cultura ca pe una dintre laturile fundamentale ale vieții sociale, ca o pirghie de excepțională însemnătate în transformarea societății, în modelarea omului nou. Făuritorilor și slujitorilor culturii le acordă un rol activ hotărâtor, de cea mai mare importanță în procesul edificării civilizației socialiste, al formării unei lumi mai bune și mai drepte. Aceste cardinale principii călăuzitoare s-au manifestat cu putere și fermitate din primele clipe ale investirii sale cu responsabilități supreme în viața noastră politică și de stat.

După cum se știe, printre inițiile acțiunii urmînd alegerii sale în fruntea partidului, au fost întîlnirile cu oamenii de știință și cultură, cu intelectualii. Momente memorabile, deschizătoare de noi și largi orizonturi, aceste începuturi ale dialogului fructuos, neconținut amplificat, au determinat un reviriment epocal în istoria culturii române, pecetluindu-i substanța și contururile în anii ce-au urmat. Apreciind cu genială pătrundere și clarviziune că, pentru etapa nouă în care se pregătea să intre România, înflorirea științei și culturii se impunea ca o necesitate vitală, drept condiție sine qua non a mersului ei ascendent, progresist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a precizat cu rigoare politică și științifică că „socialismul și comunismul se pot clădi numai cu ajutorul celei mai înalte științe și culturi“.

Stăpînit de dorința arzătoare de a contribui la impulsivitatea și înnoirea radicală a acestor discipline și extrem de im-

portante sectoare, de a lua contact direct cu iluștrii lor reprezentanți, conducătorul partidului s-a preocupat temeinic de destinul culturii, aflîndu-se permanent în miezul vieții spirituale din țara noastră. Pilduitoare este, în acest sens, întîlnirea cu oameni de cultură și artă, din mai 1965, în care s-au postulat direcțiile și coordonatele de bază pe traiectoria cărora s-a înscris apoi întreaga evoluție a activității artistice românești. Adresînd creatorilor de frumos, români, maghiari, germani și de alte naționalități, îndemnul de a merge la izvorul dător de viață al realităților socialiste, spre temele sale majore, tovarășul Nicolae Ceaușescu pledea pentru o artă realistă, de înaltă valoare artistică și cu un adînc conținut social, exprimată într-o mare diversitate de stiluri și forme estetice, care să reflecte, amplu și nuanțat, idealurile și aspirațiile întregului popor, personalitatea și individualitatea creatorilor noștri. Artiștilor li se recomanda cunoașterea a tot ceea ce este mai bun în cultura universală, participarea activă la schimbul de valori artistice contemporane, o poziție critică și păreri proprii asupra oricăror opere de artă. „Exprimarea părerilor proprii — se arăta în programul aceluia schimb de opinii — este, dealtfel, o condiție a dezvoltării artei și culturii din patria noastră. În această privință un rol deosebit revine criticii chemată ca, prin dezbateri principiale, libere să îndrume creația literar-artistică, să sprijine și să promoveze acele tendințe și acele opere care exprimă realitățile și ideile înaintate ale societății noastre“.

De atunci, de-a lungul anilor, cu o admirabilă consecvență, președintele țării s-a întîlnit sistematic cu toate categoriile de oameni de cultură și știință. A participat la manifestările lor de breaslă — congrese și conferințe naționale — unde a expus punctele de vedere ale partidului, ideile sale originale, aprofundat gândite, referitoare la problemele majore ale dezvoltării culturii românești, contribuind la elucidarea unor aspecte teoretice esențiale, la clarificarea sarcinilor de

perspectivă ale evoluției vieții spirituale. Nenumărate au fost întâlnirile, cu caracter mai restrins, avute cu conducerele uniunilor și asociațiilor de creatori, cu oameni de literatură și artă, care au simțit nevoia să asculte glasul autorizat al conducătorului iubit și îndrăgit de întregul popor, să-i ceară sfatul și să-i cunoască opinia în dezbaterile unor aspecte privind comandamentele de fond ale culturii în epoca noastră. Puterea sa de a conecta cerințele culturii la circuitul de valori al întregii țări, capacitatea de limpezire a celor mai complicate subtilități estetice, nemărginita sa forță de convingere, de iniuriere a conștiinței oamenilor, au făcut ca fiul cel mai ales al neamului nostru să devină nu numai un remarcabil îndrumător al culturii, un sus-

mai strălucit exemplu de slujire devotată a țării și poporului român.

Cu o neclintită statornicie revin în activitățile publice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu problemele artei și literaturii, ale culturii în general. La toate congresele și conferințele naționale ale partidului, în consfătuirile de lucru și vizite la diferite obiective din țară, peste tot unde dinamica și inepuizabila sa personalitate este meru prezentă, sînt abordate fațete care vizează, într-un fel sau altul, vastul și complexul fenomen al culturii spirituale. Îndrumările de ordin filosofic, date în spiritul materialismului dialectic și istoric creator, au avut menirea de a forma la creatorii noștri convingeri și orientări clare, ferme, capabile să înfrunte manifestările iraționaliste, concepțiile cro-

ținător entuziast al propășirii ei, dar și un prieten apropiat, personal al oamenilor de cultură. Cei care au avut fericirea de a-l cunoaște în astfel de împrejurări nu vor uita niciodată patima revoluționară, spiritul militant, patriotic, dăruirea cu care prefigura suiful luminos al creației românești. Semnificativ și generos este faptul că grija și atenția tovarășului Nicolae Ceaușescu se răsfrîng deopotrivă asupra tuturor generațiilor de creatori, de la maeștrii venerabili ai marii noastre culturi pînă la cele mai tinere vîltoare capabile să ducă mai departe făclia unei moșteniri meru mai bogate, mai înfloritoare. Nu puțini debutanți de talent au avut norocul de a beneficia de la începuturile carierei lor de sfaturile pilduitoare ale părintelui națiunii noastre, angajîndu-se pe drumul greu, dar frumos al artei, sub flamura celui mai nobil și profund ideal patriotic și social, a celui

nate, eclectic, neștiințific asupra lumii, în ale căror mreje nu o dată mai pot posesese oameni neconsolidați politic și ideologic. O grijă de maximă răspundere și exemplară seriozitate manifestă secretarul nostru general față de păstrarea purității ideologice a vieții spirituale, de ocrotire și ferire a ei de influențele nocive, de poluările ce-o pîdesc pe diverse planuri. O uriașă muncă de profilaxie socială veghează la păstrarea sănătății spirituale a națiunii române. Cu aceeași neclintită atenție se ocupă președintele României de sporirea zestrei materiale ce condiționează buna activitate în cîmpul culturii. Sălile de expoziție și cinematografe se înmulțesc continuu, noile edificii teatrale (Teatrul Național din București, cel de la Craiova sau cel din Tirgu Mureș), realizate în acești ani, atrag un public tot mai numeros, tirajele cărților și publicațiilor reușesc să satisfacă într-o măsură meru

mai mare setea de cultură a cititorilor noștri. În ampla sa viziune asupra culturii, la loc de cinste se situează nu numai arta profesionistă, slujitorii ei de înaltă competență, ci și vasta mișcare de amatori, care, sub emblema „Cintării României” — festival al muncii și creației la nivelul întregii țări, organizat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu — a reușit să scoată la lumină infinite valori și nestemate, creații ale poporului român, iubitor dintotdeauna al artei și frumosului.

Pe cit de scurtă este perioada unui deceniu și jumătate, de cind la înaltul post de comandă al partidului și statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe atit de bogate și trainice sînt înfăptuirile obținute de poporul român sub îndrumarea sa. Instaurînd un stil nou de muncă, bazat pe legătura nemijlocită cu problemele vieții naționale, promovînd un spirit dinamic, innoitor în toate compartimentele organismului social, conducătorul nostru a făcut să pulseze în toată țara un climat de emulație creatoare, de mindrie patriotică, de încredere în destinul poporului român, în viitorul său socialist și comunist. Acest climat, de manifestare liberă, neîngrădită a energiilor materiale și spirituale, constituie substanța propice a dezvoltării fără precedent a vieții spirituale, a artei și literaturii. El a produs un ecou de mare stimulare în rîndul tuturor creatorilor, chemați să participe la opera de anvergură, cu efect social, ce se realizează în

România, cînoași de a se bucura de interesul publicului și incurajați în dorința de a exprima marile teme și frămîntări ale omului de astăzi, ale societății noastre, ale lumii contemporane. La baza acestui stenic sentiment de neîfărmurită încredere în forțele creatoare ale națiunii noastre stau, ca o temelie de granit, uriașa putere de muncă și înalta responsabilitate socială ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndatoririle pe care țara i le-a așezat pe umeri în această zbuciumată epocă istorică, marca și necostoita sa dragoste față de opera artistică a poporului român. Cel care iubește cu atita ardoare creația poporului său, fiind un mare admirator al poeziei și muzicii sale, cel care petrece

o bună parte a timpului în compania cărților, a filmelor sau în sălile de expoziții, cel care se apropie cu atita căldură de frămîntările și preocupările oamenilor de artă, nu poate fi decit un mare îndrumător al culturii, un adinc cunoscător și iubitor al ei, dar și un producător de cultură. Spre fericirea poporului nostru, a propășirii valorilor sale artistice, omul care se află la cîrma țării de cincisprezece ani intrunește, într-o nobilă și înălțătoare sinteză, trăsăturile cele mai alese ale acestor ipostaze. Prețuirea și afinitatea intimă cu cultura fac de nedespărțit cele două cuvinte de pe frontispiciul acestui modest omagiu.

Gheorghe Stroia